

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Cornelii Hazart Societatis Iesv Theologi Discursus Morales In Selectiora Loca Genesis, Exodi, Levitici, Numerorum

Hazart, Cornelius

Antverpiæ, 1688

Discursus VIII. Ascendit Moyses in montem Sinai, & agit cum Deo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52700)

Sustinuerat lapides, flagella, naufragia, sitim, nuditatem, frigus, famem, exilia, carceres, labores manuum, mille pericula terrae, marique, persecutiones ab omni hominum genere, & post omnia clamat 2 Corinth. cap. 4. *Quod in presenti est momentaneum & leue tribulationis nostrae, supra modum aeternum gloriae pondus operatur in vobis, contemplantibus nobis non quae videntur, sed quae non videntur.* Sola caeli memoria omnia facilia reddebat ac leuia.

Ut quid ergo, inquiet aliquis, quando Apostoli viderant Christum ascendentem in caelum, monentur ab angelis quod manerent aspicientes in caelum? dicebant enim: *Viri Galilaei, quid statis aspicientes in caelum?* non prohibent illis aspicere caelum, sed mirantur illos adhuc stare, & non illico evolare ad cruces, ad ignes, ad labores, ad praedicandum Euangelium ubi viderant triumphum Christi ascendentis in caelum: Quia nihil potentius ad excitandum cor hominis quam caeli aspectus, & spes futurae beatitudinis.

Itaque Deus ut filios Israel animaret ad alacriter suscipienda & observanda mandata quae tertio post die illis erat daturus, promittebat illis magna, ideoque statim ac prompte respondebant: *Cum ista locutus est Dominus faciemus.*

DISCURSUS VIII.

Ascendit Moyses in montem Sinai, & agit cum Deo.

Jam tertius dies illuxerat postquam Deus praeparaverat filios Israel ad legem divinam suscipiendam; cum ecce, inquit Scriptura, *summo mane, caeperunt audiri tonitrua, ac micare fulgura, & nubes densissima operire montem Sinai, clangorque buccinae vehementius perstrepebat, & timuit populus qui erat in castris.*

Cumque eduxisset eos Moyses in occursum Dei de loco castrorum, steterunt ad radices montis: *Totus autem mons Sinai fumabat, eo quod descendisset Dominus super eum in igne, & ascenderet fumus ex eo quasi de fornace, eratque omnis mons terribilis.*

Et sonitus buccinae paulatim crescebat in majus, & prolixius tendebatur: Moyses loquebatur, & Deus respondebat ei, & vocavit, Moysen in cacumen montis; quo cum ascendisset, dixit ad eum: Descende,

& contestare populum, ne forte velit transcendere terminos ad videndum Dominum, & pereat ex eis plurima multitudo.

Hic incipiunt leges quas Deus præscripsit *Israëlitis* numero valde multas, durant enim per totum deinceps hunc librum, & per tres sequentes, scilicet *Leviticum, Numeros, & deuteronomium*, præterquam quod multa interferantur quæ spectant profectioem *Israëlitarum* per solitudinem. Cum ergo peregrinatio nostra in hoc mundo adumbrata fuerit per illorum profectioem ad terram promissam, feligam tantum hinc inde quæ ad historiam istam spectant, & ad nostram instructionem, pauca vero, quæ ceremonias spectant quas Deus in sequentibus capitibus, ac libris, præscripsit.

Primum ergo quod hic observo, est, quod cum *Moyfes* à Deo esset vocatus in verticem montis, dicat Scriptura: *Moyfes loquebatur, & Deus respondebat ei: Si Deus respondebat ei, ergo Moyfes primus erat qui loquebatur.*

Quærit hic Abbas *Rupertus Lib. 1 de Sapiaentia cap. 16* quid melius sit, ut loquatur homo & Deus respondeat? an ut prius loquatur Deus, & homo respondeat?

Si rite perpendimus, inquit, reprehensibile est eo usque differre confessionem peccati, donec dicat Deus iudex: Quid fecisti? & homo respondeat: Peceavi.

Videre hoc licet in peccatrice, & peccatore, in *Magdalena & Adamo*. De *Magdalena* ait *Lucas cap. 7. Ecce mulier que erat in civitate peccatrix ut cognovit quod Iesus accubisset in domo Pharisei, attulit alabastrum unguenti, & stans retro secus pedes ejus, lacrymis capiti rigens pedes ejus, & capillis capitis sui tergebat, & osculabatur pedes ejus, & unguento illos ungebat. Dixit illi Christus: Fides tua te salvam fecit, vade in pace.*

Ecce quam benigne agit *Christus* cum hac muliere, nihil illi pœnæ injungit propter tam gravia ac notissima scelera quæ commiserat, sed pacem illi precatur.

Longe aliter factum est cum *Adamo*, qui ubi peccaverat abscondit se à facie Dei, & tacuit: Vocavitque Dominus *Adam*, inquit Scriptura, *Gen. cap. 3, & dixit ei: Vbi es? qui ait: Vocem tuam audivi in paradiso, & timui, & abscondi me. Tunc Deus: maledicta terra in opere tuo, in sudore vultus tui vesceris pane tuo.*

Cur Deus tam severus in *Adamum*, & tam benignus in *Magdalena*?

nam? ratio est, inquit *Rupertus*, quia *Magdalena* praecipue erat *Christum*, & peccata sua confessa, non vocata prius a *Christo*, illum habuit respondentem ac sibi dicentem: *Vade in pace*: Contra *Adam* vocatus prius a Deo, fugit, adeoque necesse erat Deum prius loqui & interrogare, *Adam ubi es?* ipse prius debuerat se accusare & fateri culpam suam, & non expectare donec Deus illum vocaret. *Non praecipue faciem Domini in Confessione*, ideo tam severe punitus est: *Magdalena* vero, non vocata prius, *Christum* praevenerat, ideo tam benigne excepta est.

Hoc est quod ait Scriptura: *Tu prius dic peccatum tuum: Rursus: solus in principio accusator est sui.*

Hoc faciunt iusti, inquit Scriptura, quid ergo peccatores? pluri- mi hoc non faciunt sed sunt sicut *Adam*, peccant, & fugiunt quasi dicerent Deo, tu curre post me, & sequere me, & quare me, atque ita, cum illi post peccatum deberent statim clamare: Ubi est Deus meus? jam illum per peccatum amisi, ubi est? surgam cum filio prodigo, & ibo ad illum, si forte illum rursus inveniam, & clama- bo: *Pater peccavi*, ego prior fatebor culpam meam, praecipue faciem eius in Confessione, ut ego prior loquar, & ipse respondeat mihi ut *Magdalena*, *Vade in pace*. Sic deberet facere omnis pecca- tor, & non expectare, donec Deus illum quaerat, & clamet: *Adam ubi es?* talis etiam erat *Eva*, talis *Cain*, qui cum debuissent statim post peccatum recurrere ad Deum, & se projicere ad pedes eius, & cum lacrymis delicti veniam postulare, expectarunt donec ipse Deus veniret ad illos, eosque interrogaret: *Quid fecistis*, ideo & ipsi quoque graviter puniti fuere: *Eva* enim dixit: *In dolore paries filios tuos*: *Caino* vero: *Eris profugus super terram*.

Tu ergo prior fateri peccatum tuum, & miserebitur tui Deus, numquam enim peccatorem projicientem se ad pedes eius legitime rejecisse. Hoc primum quod inter alia multa dicit Scriptura de *Moysa* cum esset in monte, scilicet *Moyses loquebatur, & Deus respondebat ei*.

Alterum est quod Deus agens de Sacrificiis sibi offerendis: dice- ret: *Altare de terra facietis mihi, & offeretis super eo holocausta &c.*

Hinc aliqui occasionem sumunt carpendi pretiosum ornatum altarium, & templorum magnificentiam: Ecce, inquit, non vult Deus aliud sibi altare strui quam terreum, ad quid ergo tantus ho- dieque templorum ornatu? At hi, vel stupidi sunt qui non intel- ligunt in quibus circumstantiis hoc Deus praecipuit; vel male-

voli qui malint omnia alia melius ornati quam loca Deo dicata.
 Quæritur ergo cur Deus isto tempore non voluerit aliud sibi
 altare construi quam è terrâ, cum natura doceat nihil esse facis
 pretiosum Deo?

Respondeo 1. cum *Theodoreto q. 44. in Exod.* Cum *Israelita*, inquit,
 per 40 annos permanerint in deserto, continenter abeuntes &
 loca mutantes, ideo vult fieri altare de terra, ne cum filii *Israel* ve-
 nissent in terram promissionis, aris ex alia materia constructis
 permanentibus, in illis vicini ethnici dæmonum Sacrificia cele-
 brarent: Altaria enim de terra, momento temporis poterant ever-
 ti, alia non item.

Respondeo 2. cum *D. Thoma 1. 2. q. 102. A. 4. ad 7.* Dominus, in-
 quit, mandavit quod facerent altare de terra, & hoc ad detestand-
 um idololatriæ cultum; gentiles enim construebant altaria val-
 de sumptuosa & sublimia: Cum autem *Israelita* valde propende-
 rent ad idololatriam, volebat illos Deus, quam longe poterat, sum-
 movere à ritibus ethnicorum.

Hicce duabus causis cessantibus, nempe cum *Israelita* non am-
 plius peregrinarentur, sed firmo loco consisterent, nec tantum
 esset periculum idololatriæ, tunc voluit Deus, digna sua Majestate
 altaria templumque ædificare, ubi omnia niterent auro atque
 argento.

Templorū
 ornatus non
 carpendus.

Hinc patet magnam esse malevolentiam, & politicam ace-
 bitatem eorum qui templorum altariumque magnificentiam
 carpunt; alii quidem, ne politici videantur, sub prætextu pietatis,
 præferunt enim melius fore si daretur pauperibus: Alii
 vero sub prætextu sumptuum, quos in vanitates, imo & res tur-
 pes interdum effusos tolerant, atque ita malunt diabolo ac mundo
 impendi, quam Deo.

Primi quidem ingrediuntur vestigia *Jude*, & *Calvini*, *Juda* qui-
 dem, quia ille volebat ut pretiosum illud unguentum quod *Magda-
 lena* impendebat ungerendo *Christo*, divenderetur, & pretium eius
 daretur pauperibus; Sed *Christus* illum reprehendit, ostendendo
 quod *Magdalena* bene fecisset, *Judas* vero male locutus fuisset: Non
 improbat quidem *Christus* pauperibus benefacere, sed magis probat
 quod sibi fiebat.

In hoc etiam homines illi qui volunt dari pauperibus similes
Jude sunt de quo dicit *D. Ioannes cap. 12, de egenis non pertinebat ad*

1000, sic illi pauperes non curant quia saepe tam avari sunt ut vix quidquam pauperibus dent, sed non ferunt tam large effundi in Deum ab aliis, quod ipsi vix elargiri audent in usum commodumque familiae, dolentque omnes alios sibi non esse similes.

Quod modo ad *Calvinum* spectat, debacchatur ille contra Catholicos, quod in Templis suis habeant vasa aurea & argentea, aliamque suppellectilem pretiosam, hæc, inquit, pauperibus potius tribuenda sunt, his ornandi pauperes qui sunt Templum Dei vivi, *Christus* ipsemet dicit *Matth. cap. 25*, sibi fieri quod pauperibus sit.

Respondeo 1. Pauperes tam erant tempore *Christi* Templum Dei, quam modo sint: quare ergo *Christus* reprehendit *Indam* quod vellet pretium illius unguenti dari pauperibus, potius quam ungi *Christum*?

Respondeo 2. Verum est *Christo* fieri quod pauperibus sit, sed ideo illi non magis honorifice tractandi sunt quam *Christus*: Est enim magnum discrimen inter personam *Christi* & pauperum, majorisq; meriti est ac pietatis *Christum* ipsum vestire & ornare quam pauperes: Multa etiam sunt quæ hæreticorum, & hominum prophætorum judicio ridicula & absurda videntur, *Christi* tamen iudicio & pia sunt, & plena charitatis, qualia sunt ornamenta, quæ in Templis nostris in honorem *Christi* instituta, ab hæreticis ridentur, sicuti olim à gentilibus explodebantur.

Veniamus modo ad aliud genus huiusmodi hominum, qui arguunt ornamenta Templorum, & altarium sub prætextu inutiliū, vel superfluatorum sumptuum, cum ipsi interea nulli sumptui parcant ut se, filias, servos, domū, rhedas ornent, instruuntque convivia; quid dicerent tales homines si quis illos argueret? responderent proculdubio hoc decere dignitatem suam vel statum: Ergone minoris faciunt dignitatem Majestatemque divinam, quam suam?

Si dicant nihil pretiosa ista ornamenta in Templis conferre ad dignitatem divinam, quare ergo voluit Deus à *Salomone* Altaria sibi fieri aurea, Templum undique auro incrustatum? quare à *Moyse* Tabernaculum ubi omnia aurea, coronæ aureæ, circuli aurei, Cherubini aurei, vestes aurei, thuribula aurea, candelabra aurea, denique ipsa emunctoria, & vas ubi emuncta extinguerentur, de auro purissimo?

Hæc aliquis carpat si velit, & dicat, ligneos calices sufficere Deo, quando

quando in Regum mensis bibitur ex argento & auro, quasi vitum Regum pretiosius sit, quam sanguis *Christi*: Dicit sufficere ut Altaria vestiantur simplici tela, aut viliori panno, quando filia eorum & uxores unionibus gemmisque onustae incedunt: Dicit iniuiles esse sumptus vestire Templorum parietes marmore, quando effunduntur opes in ornamenta aularum, rhedarum, equorum feruorum, & vix audeo dicere, etiam meretricum: Quasi vero hoc unum sibi suisque pereat quod divino cultui impenditur.

DISCURSUS IX.

Vocat Deus iterum Moysen in montem Sinai, quid ibi actum. Interea fabricant & adorant filii Israel vitulum aureum.

Postquam *Moyses*, omnia quae prima vice in monte Deus illi mandauerat, populo promulgasset, vocavit illum Deus altera vice in montem, *Cumque ascendisset*, inquit Scriptura, *operuit nubes montem, & habitavit gloria Domini super Sinai tegens illum nube sex diebus. Septimo autem die vocavit eum Deus de medio caliginis; erat autem species gloria Domini quasi ignis ardens super verticem montis in conspectu filiorum Israel, ingressusque Moyses medium nebulae, ascendit in montem, & fuit ibi quadraginta diebus, & quadraginta noctibus.* Eo tempore illi Deus tradidit decem praecipua scripta in duabus tabulis lapideis docuitque modum quo deberet construere Tabernaculum, & ceremonias consecrandi Sacerdotes & Levitas eorumque vestitum praesertim summi Sacerdotis. Quae nimis longum esset ac terribium singula enarrare.

Jam trigesimus circiter dies erat quo *Moyses* agebat cum Deo in monte, nec quidquam de eo audiverant *Israelita*, praefumo & nebula non poterant illum videre, nullum apparebat signum reversionis: Itaque cum coepisset illos tædere tam longae morae, accurrunt turmatim ad *Aaronem*, & ajunt: *Surge, fac nobis Deos, qui nos praecedant, Moysi enim huic viro, qui nos eduxit de terra Aegypti, ignoramus quid acciderit, forte jam mortuus est, forte devoratus à beluis, forte fugit in interiora deserti, ut non ferat amplius onus nos regendi, nec ducat in terram promissionis: Fac ergo nobis Deos qui nos deinceps praecedant, & eo deducant.*